

Příloha č. 4.3 – Co je informace? Definice pojmu informace (shrnutí pro žáky)

Co je informace?

Informace si vyměňujeme neustále, pomáhají nám poznávat svět ale i rozhodovat se. V demokratických společnostech je právo na přístup k informacím, jedním ze základních pilířů fungování společnosti a je také zakotvena v Listině základních práv a svobod a v zákonech demokratických států. Právo na informace (objektivní a nezkrácené) je jedním z politických práv občanů, které mají vůči státu. Slouží občanům ke kontrole činnosti státu a veřejné správy a umožňuje jim kvalifikovaně (protože **informovaně**) se podílet na správě věcí veřejných. Jak bylo řečeno v předchozích tématech podstatným zprostředkovatelem informací o společenském a politickém dění jsou masová média.

Definice pojmu informace

Slovo informace pochází z latinského „informatio“, znamená uváděti ve tvar, dodávati tvar, podobu, formovat, tvořit, zobrazovat, představovat si, vytvářet představu, pojem. Latinské „informatio“ vyjadřuje představu, pojem, obrys (Etymologický slovník). Etymologický výklad dokládá souvislost pojmu informace s lidským vědomím, od něhož se v představách lidí odtrhlo teprve později v souvislosti s rozvojem písma a dalších znakových soustav. S písmem vznikla první možnost trvalého uchování informace na hmotném nosiči (médiu), jež se dále rozvinula knižtiskem a konečně i elektronickými způsoby uchování kódované informace. Odtud vznikl i pojem pro pojmenování moderní společnosti jako **informační společnost** – společnost, která se ve stále větší míře opírá o shromažďování, využívání a šíření informací. Hovoří se, že informaci je možno získat, předat (v některých případech také i prodat), transportovat a uchovat.

V **žurnalistice** je informace synonymum pro stručné, nekomentované zprávy uvádějící základní fakta o události. V širším pojetí společenských věd je informací jakákoliv výpověď či sdělení o věcech, jevech, stavech, dějích, jež umožňuje jejich poznání. (Slovník žurnalistiky, 2017)

Definice pojmu informace většinou vycházejí z matematických a kybernetických oborů, které se jako první začali zabývat teorií informace (kódováním, přenosem a dekodováním informací).

„Informace je energie, která snižuje nebo odstraňuje neurčitost. Informace je vlastnost, která odstraňuje vrozenou neznalost příjemce“ (Claude Shannon, americký elektroinženýr, kybernetik a matematik, zvaný „otec teorie informace“)

Norbert Wiener (kybernetik) označuje informaci jako *„to, co si vyměňujeme s vnějším světem, když se mu přizpůsobujeme a působíme na něj svým přizpůsobováním“*. (Wiener 1954)

V genetice (biologii) je informace definována jako strukturální jednotka umožňující interakci přirozených struktur a jejich vývoj (typickým příkladem je genetická informace – DNA).

Otázky k zamyšlení: Porovnejte definice vytvořené skupinou s výše uvedenými definicemi či dalšími definicemi nalezenými v dalších zdrojích. Shodují se v něčem nebo se rozcházejí?

Zdroje:

- CEJPEK, Jiří. (2005) *Informace, komunikace a myšlení: úvod do informační vědy*. 2., přeprac. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-1037-X.
- Informace. In: *Slovník žurnalistiky: výklad pojmů a teorie oboru*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2017. ISBN 978-80-246-3752-5.
- Wiener, N.: (1954) *Kybernetika a společnost*. Praha 1963.

